

Mnenje o priročniku Ocena funkcije vedenja in program podpore za otroke z avtističnimi motnjami¹

Otroke in učence s posebnimi potrebami poučujem dobrih deset let. Spoznala sem otroke, vključene v različno zahtevne programe na različnih ravneh vzgoje in izobraževanja. Glede na njihove sposobnosti in spretnosti sem se vedno trudila prilagajati cilje in naloge, da niso bile pretežke, vseeno pa so spodbujale njihov razvoj. Čez čas sta se mi med pripravo na delo izoblikovali dve glavni vprašanji, ki si ju še vedno ves čas zastavljam: »Zakaj sta neka spretnost ali znanje pomembna v življenju tega otroka? Kako bom otroku podala navodilo ter prilagodila nalogo, da bo še vedno uspešen?« Ob evalvaciji naloge ali celotnega dne pa se pogosto pojavljata vprašanji: »Zakaj z nalogo nisem bila uspešna? Zakaj se otrok/učenec neprimerno vede?« Prav slednje je vedno pogosteje izstopalo. Večina teorij in metod poučevanja poudarja, da je temelj poučevanja učenčevo dobro počutje. Šele ko so zagotovljene njegove osnove potrebe, je učenec pripravljen na začetek učenja. Prav te osnove pa na žalost še vedno pogosto pozabljamo ali pa nam jih tudi kljub trudu in želji po razumevanju ne uspe razvozlati. Posledično je v različnih programih na različnih nivojih izobraževanja opaziti veliko neželenega, neustreznega vedenja. Tudi sama se v svojem vsakodnevem poučevanju srečujem s številnimi oblikami neželenega vedenja in pogosto se sprašujem, zakaj se pojavi in s čim ga vzdržujem. Pri nekaterih enostavnejših vedenjih lahko res hitro najdemo odgovor, druga vedenja pa potrebujejo bolj sistematičen pristop. Tak pristop sem tudi sama iskala. Pogosto sem zasledila izraz funkcija vedenja in tabela ABC, širšega znanja o tem pa nisem imela. Slutila sem, da se odgovor na moja vprašanja o pomenu neželenega vedenja skriva prav v iskanju funkcije vedenja.

Med iskanjem prave poti me je sodelavka opozorila na izobraževanje na IC Pika o Oceni funkcije vedenja in program podpore avtorice Branke D. Jurišić.

¹ Avtorica priročnika je Branka D. Jurišić, izšel pa je pri IC Pika (2023).

Izobraževanje in istoimenski priročnik sta odgovorila na številna moja vprašanja in dileme. Priročnik je obsežno gradivo, a že med prvim listanjem me je število slik, grafov, tabel in različnih načinov prikazovanja pritegnilo k branju. Knjiga je oblikovana z veliko mero strukture, v kateri si poglavja smiselno sledijo. K dodatni jasnosti pripomore obarvanost posameznih poglavij, saj je knjiga razdeljena na proces ocenjevanja funkcije vedenja, kjer se učimo, kako oceno funkcije vedenja izpeljati, in na drugi del, ki zajema oblikovanje in izvajanje programa podpore. Struktura je zelo jasna tudi v posameznih poglavjih. Vsebina knjige prehaja iz teoretičnih izhodišč na začetku v praktično naravnano del, kjer so v pomoč ponujeni številni primeri iz prakse (pravilni kot tudi napačni), konec nekaterih poglavij pa vsebuje tudi prazne obrazce, ki so ob začetku samostojnega dela v veliko pomoč. Vsebino knjige poleg praktičnih primerov podpirajo tudi številne raziskave, kar daje priročniku še toliko večjo težo v strokovni javnosti.

V celotnem poteku izobraževanja, ki je bilo tako kot knjiga tudi samo zelo praktično naravnano in s strani predavateljice gospe Jurišič izjemo strokovno podprto, se mi ob vseh pozitivnih vidikih in pohvalah pojavi samo en dvom, in sicer obsežnost in zahtevnost procesa ocene funkcije vedenja. Prav na ta dvom pa sem dobila odgovor na našem zadnjem srečanju, ko je ga. Jurišič ponovno izpostavila pomembnost timskega dela in povedala, da se ocene funkcije vedenja učimo dlje časa, tj. 2–5 let. Tako dolgo namreč traja, da večino z dokazih podprtih intervencij (ne zgolj oceno funkcije vedenja) uvedemo v kolektiv, ga izvajamo skladno s smernicami, utečeno in brez večjega napora. Že med potekom delavnic sem tudi sama videla, da lahko posamezne dele priročnika oziroma ocene funkcije vedenja izvajamo ločeno, se jih učimo, nadgrajujemo in jih nato postopoma, v sodelovanju z ostalimi strokovnimi delavci, povežemo v celoto.

Ana Boštjančič,
univ. dipl. prof. spec. in rehab. pedagogike CIRIUS Vipava

Ljubljana, 25. 1. 2024

Izobraževalni center Pika

www.centerjanezalevca.si | pika@guest.arnes.si
01 43 42 360 | Zemljemerska ulica 7, Ljubljana